EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 24.5.2023
COM(2023) 612 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Italiens nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2023

{SWD(2023) 612 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Italiens nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2023

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken[1], särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser[2], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241[3], genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten för återhämtning och resiliens ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av EU. I enlighet med europeiska planeringsterminens prioriteringar bidrar den till den ekonomiska och sociala återhämtningen och till genomförandet av hållbara reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom EU och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Det högsta ekonomiska bidraget per medlemsstat inom ramen för faciliteten för

1 EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.
3 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

återhämtning och resiliens uppdaterades den 30 juni 2022, i enlighet med artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241.

(2) Den 22 november 2022 antog kommissionen 2023 års årliga översikt över hållbar tillväxt[4], vilket utgjorde starten på 2023 års europeiska planeringstermin. Den 23 mars 2023 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i översikten kring de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 22 november 2022 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011 även 2023 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Italien var en av de medlemsstater som kunde påverkas eller riskerade att påverkas av obalanser och skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Den 14 december 2022 antog kommissionen ett yttrande om 2023 års utkast till budgetplan för Italien. Den 22 november 2022 antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, som rådet antog den 16 maj 2023, liksom förslaget till 2023 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som rådet antog den 13 mars 2023.

(3) EU:s ekonomier uppvisar visserligen en anmärkningsvärd resiliens, men den geopolitiska situationen har fortfarande en negativ påverkan. EU står fullt solidariskt med Ukraina och därmed är EU:s ekonomiska och sociala agenda inriktad på att på kort sikt minska de negativa effekterna av energichocker, både för utsatta hushåll och företag, och på att på medellång sikt fortsätta satsningarna på den gröna och den digitala omställningen, stödja en hållbar tillväxt för alla, skydda makroekonomisk stabilitet och öka resiliensen. Den är också starkt inriktad på att öka EU:s konkurrenskraft och produktivitet.

(4) Den 1 februari 2023 lade kommissionen fram meddelandet *En industriplan i den gröna given för nettonollåldern*[5] för att öka konkurrenskraften för EU:s nettonollindustri och stödja en snabb omställning till klimatneutralitet. Planen kompletterar de pågående insatserna inom ramen för den europeiska gröna given och REPowerEU. Den syftar till att skapa bättre förutsättningar för att utöka EU:s tillverkningskapacitet vad gäller den nettonollteknik och de nettonollprodukter som behövs för att EU:s ambitiösa klimatmål ska uppnås, och även att säkerställa tillgång till relevanta kritiska råvaror, bland annat genom att diversifiera anskaffningen, exploatera geologiska resurser på lämpligt sätt i medlemsstaterna och maximera återvinningen av råvaror. Planen bygger på fyra pelare: ett förutsebart och förenklat regelverk, snabbare tillgång till finansiering, ökad kompetens och öppen handel för resilienta leveranskedjor. Den 16 mars 2023 lade kommissionen också fram meddelandet *EU:s konkurrenskraft på lång sikt, efter 2030*[6], som är uppbyggt kring nio ömsesidigt förstärkande faktorer med målet att arbeta för ett tillväxtfrämjande regelverk. I meddelandet fastställs politiska prioriteringar i syfte att aktivt säkerställa strukturella förbättringar, välfokuserade investeringar och regleringsåtgärder för EU:s och dess medlemsstaters konkurrenskraft på lång sikt. Rekommendationerna nedan bidrar till att hantera dessa prioriteringar.

(5) Europeiska planeringsterminen 2023 fortsätter att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Ett fullständigt genomförande av

[4] COM(2022) 780 final.
[5] COM(2023) 62 final.
[6] COM(2023) 168 final.

återhämtnings- och resiliensplanerna är fortfarande viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna behandlar alla eller en betydande del av de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020 och 2022 är dessutom lika relevanta för återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.

(6) REPowerEU-förordningen[7] antogs den 27 februari 2023 och målet är att snabbt fasa ut EU:s beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta kommer att bidra till energitrygghet och diversifiering av EU:s energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Med förordningen får medlemsstaterna möjlighet att lägga till ett nytt REPowerEU-kapitel i sina nationella återhämtnings- och resiliensplaner för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås. Dessa kommer också att bidra till att öka konkurrenskraften för EU:s nettonollindustri enligt vad som anges i industriplanen i den gröna given för nettonollåldern, och till att hantera de energirelaterade landsspecifika rekommendationer som utfärdats till medlemsstaterna 2022 och, i förekommande fall, 2023. Med REPowerEU-förordningen införs en ny kategori icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd som görs tillgängligt för medlemsstaterna för att de ska kunna finansiera nya energirelaterade reformer och investeringar inom ramen för sina återhämtnings- och resiliensplaner.

(7) Den 8 mars 2023 antog kommissionen ett meddelande med finanspolitisk vägledning för 2024. Det syftar till att stödja utarbetandet av medlemsstaternas stabilitets- och konvergensprogram och därigenom stärka samordningen av politiken[8]. Kommissionen erinrade om att stabilitets- och tillväxtpaktens allmänna undantagsklausul kommer att avaktiveras i slutet av 2023, och efterlyste en finanspolitik under 2023–2024 som säkerställer en hållbar skuldsättning på medellång sikt och ökar den potentiella tillväxten på ett hållbart sätt. Medlemsstaterna uppmanades att i sina stabilitets- och konvergensprogram för 2023 ange hur deras finanspolitiska planer kommer att säkerställa att referensvärdet för underskottet på 3 % av BNP respekteras liksom en realistisk och kontinuerlig skuldminskning, eller att skulden ligger kvar på försiktiga nivåer på medellång sikt. Kommissionen uppmanade medlemsstaterna att fasa ut de nationella finanspolitiska åtgärder som införts för att skydda hushåll och företag mot energiprischocker, med början med de minst riktade åtgärderna. Kommissionen angav att om det skulle behövas en förlängning av stödåtgärderna på grund av ett förnyat energipristryck bör medlemsstaterna, i högre grad än vad som gjorts tidigare, rikta sådana åtgärder till utsatta hushåll och företag. Kommissionen föreslog att de finanspolitiska rekommendationerna skulle kvantifieras och differentieras och formuleras utifrån primära nettoutgifter så som föreslagits i dess meddelande om riktlinjer för en reform av EU:s ramverk för ekonomisk styrning[9]. Alla medlemsstater rekommenderades att fortsätta att skydda nationellt finansierade investeringar och säkerställa att faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel används

[7] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

[9] COM(2022) 583 final.

på ett ändamålsenligt sätt, särskilt mot bakgrund av målen för den gröna och den digitala omställningen och resiliensen. Kommissionen angav att den kommer att föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott under våren 2024 på grundval av utfallet för 2023, i enlighet med gällande lagstiftning.

(8) Den 26 april 2023 lade kommissionen fram lagstiftningsförslag för att genomföra en omfattande reform av EU:s regler för ekonomisk styrning. Huvudsyftet med förslagen är att säkerställa en mer hållbar offentlig skuldsättning och att främja en hållbar tillväxt för alla genom reformer och investeringar. Samtidigt som förslagen innebär att medlemsstaterna får mer kontroll över utformningen av sina planer på medellång sikt införs en striktare ordning för efterlevnadskontrollen för att se till att medlemsstaterna verkligen fullgör de åtaganden som de gjort i sina finans- och strukturpolitiska planer på medellång sikt. Målet är att avsluta lagstiftningsarbetet under 2023.

(9) Den 30 april 2021 lämnade Italien in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 13 juli 2021 antog rådet sitt beslut om godkännande av bedömningen av Italiens återhämtnings- och resiliensplan[10]. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen fattar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Italien på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.

(10) Den 2 maj 2023 lämnade Italien in sitt nationella reformprogram för 2023 och sitt stabilitetsprogram för samma år, i enlighet med artikel 4.1 i förordning (EG) nr 1466/97. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes kopplingar ska kunna beaktas. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 ska Italiens halvårsvisa rapporter om framstegen avseende målen i återhämtnings- och resiliensplanen också återspeglas i 2023 års nationella reformprogram.

(11) Den 24 maj 2023 offentliggjorde kommissionen 2023 års landsrapport för Italien[11]. Den innehöll en bedömning av hur väl Italien hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2022, och en utvärdering av landets genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten behandlades också Italiens framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att uppnå EU:s överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning, och även framstegen med att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling.

---

[10] Rådets genomförandebeslut av den 13 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Italiens återhämtnings- och resiliensplan (ST 10160/21; ST 10160/21 ADD 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 2; ST 10160/21 ADD 1 REV 2 COR 1).

[11] SWD(2023) 612 final.

(12) Kommissionen har gjort en fördjupad granskning av Italien i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 och offentliggjorde sina resultat den 24 maj 2023[12]. Kommissionen drog slutsatsen att Italien har alltför stora makroekonomiska obalanser. Trots att det har skett vissa förbättringar kvarstår framför allt sårbarheter i fråga om den höga offentliga skuldsättningen och den svaga produktivitetstillväxten mot bakgrund av en bräcklig arbetsmarknad och vissa svagheter på finansmarknaderna, som har gränsöverskridande betydelse. Italiens långvariga sårbarheter har minskat något under de senaste åren, men är fortfarande betydande och förväntas inte minska snabbt. En envist låg produktivitetstillväxt har varit en viktig faktor bakom Italiens långvarigt svaga ekonomiska tillväxt, som motverkar den offentliga skuldsaneringen, minskar sysselsättningsmöjligheterna och påverkar bankernas balansräkningar. Den offentliga skuldkvoten minskade ytterligare under 2022 i takt med den ekonomiska återhämtningen. Den är dock fortfarande hög och innebär en betydande utmaning för den finanspolitiska hållbarheten. Den offentliga skuldkvoten beräknas minska ytterligare fram till 2024 men öka på medellång sikt i avsaknad av konsolideringsåtgärder. Regeringen har vidtagit ytterligare åtgärder för att stödja den finansiella sektorns motståndskraft och de nödlidande lånen har minskat avsevärt, men bankerna är fortfarande mycket exponerade för staten. Vissa framsteg har gjorts inom politiken för att ta itu med obalanser, men fortsatta ansträngningar är motiverade och genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen förblir den viktigaste politiska prioriteringen eftersom den omfattar omfattande reformer och betydande investeringar. För att stadigt pressa ner den höga offentliga skulden, mot bakgrund av de stigande lånekostnaderna och kostnaderna kopplade till en åldrande befolkning, krävs en mångfasetterad strategi som bygger på en försiktig finanspolitik med tillräckliga primära överskott, tillväxtfrämjande investeringar och reformer, bättre efterlevnad av skattereglerna samt en effektiv användning av nationella resurser och EU-resurser. Italien står inför utmaningar som, parallellt med ett fortsatt starkt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, skulle gynnas av ytterligare politiska insatser, särskilt på områdena beskattning, finanspolitiskt ramverk och pensionssystem samt på områdena demografi, arbetsmarknad och energi.

(13) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat[13] minskade Italiens offentliga underskott från 9,0 % av BNP 2021 till 8,0 % 2022, medan den offentliga skulden minskade från 149,9 % av BNP i slutet av 2021 till 144,4 % i slutet av 2022. Den 24 maj 2023 offentliggjorde kommissionen en rapport enligt artikel 126.3 i EUF-fördraget[14], i vilken Italiens budgetläge diskuterades utifrån det faktum att landets offentliga underskott 2022 överskred fördragets referensvärde på 3 % av BNP, medan den offentliga skuldkvoten överskred fördragets referensvärde på 60 % och inte respekterade riktmärket för skuldminskning. I rapporten drogs slutsatsen att underskotts- och skuldkriterierna inte var uppfyllda. I linje med meddelandet av den 8 mars 2023[15] föreslog kommissionen inte att några nya förfaranden vid alltför stora underskott skulle inledas under våren 2023, men angav att den skulle föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott under våren 2024 på grundval av utfallet för 2023. Italien bör ta hänsyn till detta vid genomförandet av 2023 års budget och vid utarbetandet av utkastet till budgetplan för 2024.

---

12 SWD(2023) 634 final.

13 Eurostat euroindikatorer, 47/2023, 21.4.2023

14 COM(2023) 631 final, 24.5.2023.

15 COM(2023) 141 final, 8.3.2023.

(14) Saldot i de offentliga finanserna har påverkats av den nya statistiska behandlingen av vissa skattelättnader för renovering av bostäder, som nu bokförs som kapitaltransfereringar och till största delen ackumulerats till 2021–2022[16]. Det har också påverkats av de finanspolitiska åtgärder som vidtogs för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna. Dessa inkomstminskande åtgärder omfattade under 2022 åtgärder för att kontrollera de allmänna systemavgifterna inom el- och gassektorerna, en sänkning av momssatsen på gas, en sänkning av punktskatterna på bränslepriser samt en sänkning av socialförsäkringsavgifterna för arbetstagare under en viss inkomstgräns, medan de utgiftsökande åtgärderna omfattade subventioner till el- och gasföretag, en utvidgning av den ”sociala bonusen” för el- och gasräkningar för låginkomsthushåll, behovsprövade bidrag för arbetstagare, pensionärer och arbetslösa och en ökning av ålderspensionen med 2 % i oktober 2022 före den lagstadgade inflationsrelaterade indexuppräkning som normalt ska ske 2023. Kostnaderna för dessa åtgärder uppvägdes delvis av nya skatter på energiproducenters och energileverantörers oförutsedda vinster och av intäkter från kompensationsmekanismen för priset på el producerad från förnybara energikällor och från tillämpningen av en kompensationsmekanism inom elsektorn, som ansågs genomföra rådets förordning om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna, som antogs den 6 oktober 2022. Kommissionen uppskattar nettobudgetkostnaden för dessa åtgärder till 2,5 % av BNP 2022. Saldot i de offentliga finanserna har också påverkats av budgetkostnaderna för tillfälligt skydd för fördrivna personer från Ukraina, vilket beräknas uppgå till 0,1 % av BNP 2022. Samtidigt sjönk den uppskattade kostnaden för tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärder till 1,1 % av BNP 2022, från 3,4 % 2021, eftersom regeringen fasade ut de flesta av de åtgärder som vidtogs som svar på covid-19-krisen.

(15) Den 18 juni 2021 rekommenderade rådet att Italien[17] under 2022 skulle utnyttja faciliteten för återhämtning och resiliens för att finansiera ytterligare investeringar som kan stötta återhämtningen, men samtidigt bedriva en försiktig finanspolitik. Dessutom bör Italien upprätthålla sina nationellt finansierade investeringar. Rådet rekommenderade också Italien att begränsa ökningstakten i nationellt finansierade löpande utgifter.

(16) I enlighet med kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen[18] under 2022 stödjande, –3,2 % av BNP. I enlighet med rådets rekommendation fortsatte Italien att stödja återhämtningen med investeringar som finansierades genom faciliteten för återhämtning och resiliens. Utgifter som finansierades med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder uppgick till 0,9 % av BNP 2022 (0,4 % av BNP 2021). Nationellt finansierade investeringar gav ett neutralt

---

16 Den nya statistiska behandlingen innebar en uppjustering av underskottet med 1,8 procentenheter av BNP 2021. Under 2022 beräknas de skattelättnader som var föremål för den nya statistiska behandlingen ha haft en underskottsökande effekt på 2,6 procentenheter av BNP.

17 Rådets rekommendation av den 18 juni 2021 med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2021, EUT C 304, 29.7.2021, s. 53.

18 Den finanspolitiska inriktningen mäts som förändringen i primära utgifter (exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan) och exklusive covid-19-relaterade tillfälliga krisåtgärder, men inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder, i förhållande till den potentiella tillväxten på medellång sikt. Mer information finns i ruta 1 i de statistiska tabellerna över offentliga finanser.

bidrag till den finanspolitiska inriktningen[19]. Därför upprätthöll Italien de nationellt finansierade investeringarna, i enlighet med rådets rekommendation. Samtidigt gav ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (exklusive nya åtgärder på inkomstsidan) ett expansivt bidrag på 2,4 procentenheter till den finanspolitiska inriktningen. I detta betydande expansiva bidrag ingår de extra effekterna av de finanspolitiska åtgärderna för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna (en ytterligare nettobudgetkostnad på 2,2 % av BNP) och kostnaderna för att ge tillfälligt skydd för fördrivna personer från Ukraina (0,1 % av BNP). Italien hade därför tillräcklig kontroll över ökningen av nationellt finansierade löpande utgifter.

(17) Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna i stabilitetsprogrammet är realistiskt för både 2023 och 2024. Regeringen beräknar att BNP i fasta priser kommer att öka med 1,0 % 2023 och med 1,5 % 2024. Som jämförelse visar kommissionens vårprognos 2023 en något högre real tillväxt i BNP på 1,2 % 2023 och något lägre, 1,1 %, 2024, främst på grund av ett lägre bidrag från investeringar, som regeringen beräknar ska öka med 3,4 % på årsbasis och kommissionen beräknar ska öka med 1,8 %.

(18) I sitt stabilitetsprogram 2023 räknar regeringen med att den offentliga underskottskvoten kommer att minska till 4,5 % av BNP 2023. Minskningen under 2023 återspeglar främst minskningen av kapitaltransfereringar i samband med skattelättnader för privata investeringar i bostadseffektiviseringar, en minskning av ersättningen till anställda till följd av en retroaktiv förnyelse av offentliga kontrakt för perioden 2019–2021, för vilken en betydande del av de utestående skulderna registrerades 2022, en minskning av produktionssubventionerna i kombination med lägre skattelättnader för el- och gasföretag och lägre ränteutgifter, främst på grund av lägre avkastning på statsobligationer som indexerats med hänsyn till inflationen. Enligt programmet förväntas den offentliga skulden i förhållande till BNP sjunka från 144,4 % i slutet av 2022 till 142,1 % i slutet av 2023. I kommissionens vårprognos 2023 förutses ett offentligt underskott på 4,5 % av BNP 2023. Detta är i linje med det beräknade underskottet i stabilitetsprogrammet. Enligt kommissionens vårprognos 2023 väntas en lägre offentlig skuldkvot, 140,4 % i slutet av 2023. Skillnaden beror på en högre tillväxt av BNP i löpande priser i kommissionens prognos.

(19) Saldot i de offentliga finanserna 2023 förväntas fortsatt påverkas av de åtgärder som antogs för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna. Detta är åtgärder som förlängs från 2022 (framför allt subventionerna till el- och gasföretag, åtgärderna för att kontrollera de allmänna systemavgifterna inom gassektorn, sänkningen av momssatsen på gas och sänkningen av socialförsäkringsavgifterna för arbetstagare under en viss inkomstgräns) och nya åtgärder, som en värmebonus för alla hushåll för perioden oktober–december 2023. Kostnaderna för dessa åtgärder fortsätter att delvis uppvägas av skatter på energiproducenters och energileverantörers oförutsedda vinster. Med hänsyn till dessa inkomster beräknas nettobudgetkostnaden för stödåtgärderna i kommissionens vårprognos 2023 uppgå till 1,0 % av BNP 2023[20]. Merparten av åtgärderna 2023

[19] Övriga nationellt finansierade kapitalutgifter förväntas ge ett expansivt bidrag på 0,3 procentenhet av BNP. Detta beror på de ökade utgifterna för skattelättnader för byggnadsrenoveringsarbeten, som bokförs som en kapitaltransfereringar.

[20] Siffran motsvarar de årliga budgetkostnaderna för de åtgärderna, inbegripet löpande inkomster och utgifter liksom i förekommande fall åtgärder avseende kapitalutgifter.

fokuserar på de mest utsatta hushållen eller företagen, även om de flesta av energistödåtgärderna inte fullt ut bevarar prissignalen för att minska efterfrågan på energi och öka energieffektiviteten. Till följd av detta beräknas i kommissionens vårprognos 2023 det belopp för riktade stödåtgärder som ska beaktas i bedömningen av efterlevnaden av rekommendationen för 2023 till 0,7 % av BNP 2023 (jämfört med 1,2 % av BNP 2022). Slutligen förväntas saldot i de offentliga finanserna 2023 att gynnas av den fullständiga utfasningen av de tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärderna på 1,1 % av BNP.

(20) Den 12 juli 2022 rekommenderade rådet[21] Italien att under 2023 säkerställa en försiktig finanspolitik, särskilt genom att begränsa ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter till en nivå som ligger under den potentiella produktionstillväxten på medellång sikt[22], med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Samtidigt bör Italien vara redo att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Italien rekommenderades även att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel.

(21) I sin vårprognos 2023 förväntar sig kommissionen en kontraktiv inriktning på finanspolitiken (+2,6 % av BNP) under 2023, i en miljö med hög inflation. Detta följer på en expansiv inriktning på finanspolitiken under 2022 (–3,2 % av BNP). Ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan) under 2023 beräknas ge ett expansivt bidrag på 0,9 % av BNP till den finanspolitiska inriktningen. Den förväntade ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter är därmed i överensstämmelse med rådets rekommendation. Det förväntade kontraktiva bidraget från nationellt finansierade primära löpande utgifter beror i huvudsak på de lägre kostnaderna (med 1,5 procentenheter av BNP) för stödåtgärderna (riktade och oriktade) för hushåll och företag till följd av de höjda energipriserna. De främsta drivkrafterna bakom ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (exklusive nya åtgärder på inkomstsidan) är ökningen av pensionsutgifterna till följd av indexeringen för inflationen under föregående år och de ytterligare nyligen antagna sänkningarna av skattekilen för låg- och medelinkomsttagare. Utgifter som finansieras med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder beräknas uppgå till 1,4 % av BNP 2023, medan nationellt finansierade investeringar beräknas ge ett expansivt bidrag till den finanspolitiska inriktningen på 0,1 procentenheter[23]. Italien planerar därför att finansiera ytterligare investeringar genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel, och de nationellt finansierade investeringarna förväntas upprätthållas. Italien planerar att finansiera offentliga investeringar för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet, såsom investeringar i järnvägsnät, förnybar energi, vätgas, elnät och hållbar mobilitet, skydd av mark- och vattenresurser

---

21 Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Italiens nationella reformprogram med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2022, EUT C 334, 1.0.2022, s. 96.

22 Enligt kommissionens vårprognos 2023 beräknas Italiens potentiella produktionstillväxt på medellång sikt (10-årigt genomsnitt) uppgå till 6,4 % i nominella termer.

23 Andra nationellt finansierade kapitalutgifter förväntas ge ett kontraktivt bidrag på 2,3 procentenhet av BNP. Detta beror på den förväntade minskningen av utgifterna för skattelättnader för byggnadsrenoveringsarbeten.

samt investeringar i molninfrastruktur för den offentliga förvaltningen, vilket delvis finansieras genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder. Mot bakgrund av de förödande översvämningar som drabbade Italien i maj 2023 kommer kostnaderna för direkt krisstöd i samband med dessa översvämningar att beaktas vid bedömningar av efterlevnaden och kommer i princip att betraktas som engångsåtgärder och tillfälliga åtgärder[24].

(22) I stabilitetsprogrammet förväntas underskottet i de offentliga finanserna minska till 3,7 % av BNP 2024. Minskningen under 2024 återspeglar främst minskningen av utgifterna för insatsförbrukning och för skattelättnader för el- och gasföretag. I programmet förväntas den offentliga skulden i förhållande till BNP minska till 141,4 % i slutet av 2024. Baserat på de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2023 ett offentligt underskott på 3,7 % av BNP 2024. Detta är i linje med det beräknade underskottet i programmet, även om kommissionens prognos inte omfattar de planerade underskottsökande åtgärderna motsvarande 0,2 % av BNP, för vilka detaljerna ännu inte är kända. Enligt kommissionens vårprognos 2023 väntas en lägre offentlig skuldkvot, 140,3 %, i slutet av 2024. Skillnaden beror på en högre tillväxt av BNP i löpande priser i kommissionens prognos.

(23) I stabilitetsprogrammet förutses en utfasning av samtliga energistödåtgärder under 2024. Kommissionen räknar också med en fullständig utfasning av energistödåtgärderna under 2024. Detta bygger på antagandet att inga nya energiprishöjningar kommer att ske.

(24) I rådets förordning (EG) nr 1466/97 efterlyses en årlig förbättring av det strukturella budgetsaldot för att uppnå det medelfristiga målet med 0,5 % av BNP som riktmärke[25]. Med hänsyn till hållbarheten i de offentliga finanserna[26] och behovet av att minska underskottet till under referensvärdet på 3 % av BNP skulle det vara lämpligt att förbättra det strukturella saldot med minst 0,7 % av BNP för 2024. För att säkerställa en sådan förbättring bör ökningen av nationellt finansierade primära utgifter under 2024 inte överstiga 1,3 %, vilket återspeglas i denna rekommendation. Samtidigt bör de återstående energistödåtgärderna (som för närvarande uppskattas av kommissionen till 1,0 % av BNP 2023) fasas ut, beroende på utvecklingen på energimarknaden och med början från de minst riktade åtgärderna, och de relaterade besparingarna bör användas för att minska det offentliga underskottet. Enligt kommissionens beräkningar skulle detta leda till en ökning av de primära nettoutgifterna som är lägre än vad som rekommenderats för 2024.

(25) Om politiken förblir oförändrad beräknas enligt kommissionens vårprognos 2023 de nationellt finansierade primära nettoutgifterna öka med 0,8 % under 2024, vilket är lägre än den rekommenderade ökningstakten. Mot bakgrund av de förödande

---

24 För definition av engångsåtgärd, se 2015 års rapport om de offentliga finanserna.

25 Jfr artikel 5 i rådets förordning (EG) nr 1466/97, som också kräver en anpassning på mer än 0,5 % av BNP för medlemsstater som har en skuldnivå som överstiger 60 % av BNP, eller som står inför mer uttalade risker för skuldhållbarheten.

26 Kommissionen uppskattade att Italien skulle behöva en genomsnittlig årlig ökning av det strukturella primärsaldot som en andel av BNP på 0,85 procentenheter för att uppnå en rimlig skuldminskning eller säkerställa att den offentliga skulden hålls på försiktiga nivåer på medellång sikt. Denna uppskattning byggde på kommissionens höstprognos 2022. Utgångspunkten för denna uppskattning var det beräknade offentliga underskottet och den offentliga skulden för 2024, som utgick från antagandet att energistödsåtgärderna skulle dras tillbaka 2024.

översvämningar som drabbade Italien i maj 2023 kommer kostnaderna för direkt krisstöd i samband med dessa översvämningar att beaktas vid bedömningar av efterlevnaden och kommer i princip att betraktas som engångsåtgärder och tillfälliga åtgärder.

(26) Enligt programmet förväntas den offentliga sektorns investeringar öka från 3,3 % av BNP 2023 till 3,8 % av BNP 2024. De ökade investeringarna återspeglar en ökning av nationellt finansierade investeringar och EU-finansierade investeringar, bland annat genom faciliteten för återhämtning och resiliens. I programmet hänvisas till reformer och investeringar som förväntas bidra till finanspolitisk hållbarhet och till hållbar tillväxt för alla. Hit hör reformen av upphandlingslagen, som också är en del av återhämtnings- och resiliensplanen och det skattesystem som ingår i den möjliggörande lagen från mars 2023.

(27) I stabilitetsprogrammet beskrivs en finanspolitisk utveckling på medellång sikt fram till 2026. Enligt programmet förväntas underskottet i de offentliga finanserna minska till 3,0 % av BNP 2025 och till 2,5 % 2026. Underskottet i de offentliga finanserna förväntas därmed inte överskrida 3 % av BNP från och med 2025. Enligt programmet förväntas den offentliga skuldkvoten sjunka från 141,4 % i slutet av 2024 till 140,4 % i slutet av 2026.

(28) I Italien är skattekilen på arbete fortfarande hög på alla inkomstnivåer jämfört med andra EU-länder, trots den sänkning av inkomstskatten för privatpersoner som infördes 2022. Utvidgningen av schablonsystemet till att omfatta egenföretagare väcker dessutom farhågor kring skattesystemets rättvisa och effektivitet. Införandet av ett nytt schablonsystem för inkomstökningar för 2023 gjorde dessutom systemet än mer komplicerat. I mars 2023 antog regeringen en ny lag som möjliggör en allmän reform av skattesystemet. Den förväntas bidra till att åtgärda vissa långvariga svagheter, bland annat genom att sänka skatterna på arbete och rationalisera och effektivisera skatteutgifterna och bolagsskatterna. Vid genomförandet av denna reform är det avgörande att bevara skattesystemets progressivitet, minska komplexiteten, öka incitamenten att arbeta, stärka efterlevnaden av skattereglerna och säkerställa budgetneutralitet. I detta avseende finns det potential att öka intäkterna från andra källor som är mindre skadliga för tillväxten, såsom från egendom, moms och tillstånd att använda statligt ägda kusttillgångar, för att på så sätt sänka skattetrycket på arbete på ett budgetneutralt sätt. Det finns också utrymme att förbättra miljöskatterna, som trots de relativt stora intäkterna inte i tillräcklig utsträckning främjar övergången till renare teknik, vilket också beror på den utbredda användningen av miljöskadliga subventioner. Vidare är det viktigt att ta itu med en långvarig utmaning som inte behandlas i den möjliggörande lagen, nämligen de till övervägande delen inaktuella taxeringsvärdena, som används för att beräkna fastighetsskatten.

(29) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till samma förordning ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. Genomförandet av Italiens återhämtnings- och resiliensplan pågår, men risken för förseningar ökar. Italien lämnade in tre betalningsansökningar som omfattade 151 delmål och mål i planen och som resulterade i en total utbetalning på 42 miljarder euro (beloppet avser de två första betalningsansökningar som lämnades in, då den tredje håller på att bedömas). Det är viktigt att snabbt gå vidare med genomförandet av planen och förhandlingarna om ändringar av denna på grund av den tillfälliga karaktären hos faciliteten för återhämtning och resiliens som gäller fram till 2026. Det är viktigt för Italien att stärka den administrativa kapaciteten, framför allt på regional

nivå, för att kunna fullgöra åtagandena i planen, samtidigt som en ändamålsenlig och fullt fungerande styrningsram fortfarande är avgörande för ett smidigt och snabbt genomförande av planen. Det är fortfarande mycket viktigt att i ett tidigt skede identifiera eventuella förseningar och problem med genomförandet och att i god tid vidta åtgärder för att ta itu med detta. I enlighet med artikel 14.6 i förordning (EU) 2021/241 uttryckte Italien den 31 mars 2023 sin avsikt att begära ytterligare lånestöd inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Förhandlingarna om tillägget och REPowerEU-kapitlet pågår, men Italien har inte lagt fram något officiellt förslag. Ett snabbt införande av det nya REPowerEU-kapitlet i återhämtnings- och resiliensplanen kommer att göra det möjligt att finansiera ytterligare reformer och investeringar till stöd för Italiens strategiska mål på energiområdet och för den gröna omställningen. Ett systematiskt och ändamålsenligt deltagande av lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter och andra relevanta berörda parter är fortsatt viktigt för att genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen ska lyckas, liksom annan ekonomisk politik och sysselsättningspolitik utanför planen, och för att säkerställa att fler känner ett egenansvar för den övergripande politiska agendan.

(30) Kommissionen godkände de flesta sammanhållningspolitiska programdokument från Italien 2022 och godkände några av dem 2023. Det är viktigt att gå vidare med ett snabbt genomförande av de sammanhållningspolitiska programmen i komplementaritet och synergi med återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, om den gröna och den digitala omställningen ska lyckas, den ekonomiska och sociala resiliensen öka och en balanserad territoriell utveckling uppnås i Italien.

(31) Förutom de ekonomiska och sociala utmaningar som tas upp i återhämtnings- och resiliensplanen står Italien inför ett antal ytterligare utmaningar med koppling till energipolitiken och den gröna omställningen, särskilt när det gäller användningen av förnybar energi, gasöverföring, energieffektivitet, tillhandahållande och förvärv av grön kompetens och hållbar mobilitet.

(32) Kapaciteten för förnybar energi ökade mycket långsamt under det senaste året, och andelen fossila bränslen i energimixen är fortfarande betydande. För att öka användningen av förnybar energi har Italien antagit vissa ändringar av den befintliga ram som reglerar tillstånds- och godkännandeprocessen för förnybar energi. Ytterligare ansträngningar krävs för att säkerställa samstämmighet mellan den administrativa och rättsliga ramen på både nationell och regional nivå och deras relevans för den senaste energitekniken. Till exempel skulle alla aktuella normer kunna konsolideras till en enda text (*Testo unico*), samtidigt som de riktlinjer som de lokala och regionala myndigheterna följer för att utvärdera projekt måste uppdateras. Slutligen behövs ytterligare investeringar för att uppgradera det nationella nätet och bygga sammanlänkningar mellan fastlandet, Sicilien och Sardinien för att möjliggöra den högre produktionskapacitet som förväntas och utnyttja den därmed sammanhängande ökningen av utgående förnybar energi.

(33) Flaskhalsar i gasnätet kvarstår. Italien överväger investeringar med partner i Nordafrika för att öka importkapaciteten hos befintliga rörledningar och gassammanlänkningar. Detta skulle bidra till att diversifiera importen och därmed stärka försörjningstryggheten. Det krävs dock ytterligare investeringar för att undanröja flaskhalsar i det befintliga inhemska nätet, som inte har den överföringskapacitet som krävs för att distribuera nytt gasintag från de södra till de norra delarna av landet. Investeringar i infrastruktur för fossila bränslen måste begränsas till vad som är absolut nödvändigt och utformas på ett framtidssäkert sätt,

för att undvika inlåsning i teknik som inte är förenlig med klimatmålen eller som ökar kostnaderna för energiomställningen.

(34) Italiens förbrukning av naturgas minskade med 19 % mellan augusti 2022 och mars 2023 jämfört med den genomsnittliga gasförbrukningen för samma period under de föregående fem åren, vilket är mer än målet om en minskning med 15 %. Italien borde kunna fortsätta satsningarna på att tillfälligt minska efterfrågan på gas fram till den 31 mars 2024[27]. Åtgärder för att förbättra byggnaders energieffektivitet måste vara riktade. Italiens byggnadsbestånd har betydande energieffektivitetspotential, särskilt med avseende på den stora andelen äldre och energiintensiva byggnader. De befintliga åtgärderna i återhämtnings- och resiliensplanen skulle kunna kompletteras med åtgärder såsom riktade incitamentssystem för att öka energieffektiviteten i de byggnader som har sämst energiprestanda, inbegripet kommersiella byggnader och offentliga bostäder, samtidigt som man säkerställer att utsatta hushåll nås och undviker regressiva effekter. Dessa åtgärder skulle särskilt gynna små och medelstora företag och mikroföretag som ofta saknar den tekniska och ekonomiska kapacitet som krävs för att öka energieffektiviteten. Sådana åtgärder skulle också bidra till att minska energifattigdomen, som skulle kunna åtgärdas ytterligare med hjälp av andra åtgärder, till exempel genom gemensamma kontaktpunkter som tillhandahåller individanpassade energibesparingstjänster. Energieffektivitetsvinster skulle också gynnas av en ökad marknadskontroll av ekodesign och energimärkning.

(35) Brister i infrastrukturen och miljöskadliga subventioner, bland annat för vägtransporter, förekommer fortfarande i betydande utsträckning och motverkar övergången till hållbarare transportlösningar. Exempelvis ligger det genomsnittliga antalet laddningsställen fortfarande under EU-genomsnittet. Till miljöskadliga subventioner hör schablonbeskattning av tjänstebilar som kan användas för privat bruk och återbetalning av punktskatt på diesel som används för godstransport. Det är avgörande att fortsätta ansträngningar för att bygga ut laddningsstationer och avskaffa dessa subventioner för att kunna befästa marknaden för utsläppsfria fordon.

(36) Brist på arbetskraft och kompetens i sektorer och yrken som är centrala för den gröna omställningen, däribland tillverkning, användning och underhåll av nettonollteknik, skapar flaskhalsar i omställningen till en nettonollekonomi. Utbildningssystem av hög kvalitet som tillgodoser föränderliga arbetsmarknadsbehov, och riktade kompetenshöjnings- och omskolningsåtgärder är viktiga för att minska kompetensbrister och främja inkludering och omfördelning på arbetsmarknaden. För att frigöra outnyttjad arbetskraft måste dessa åtgärder vara tillgängliga, framför allt för enskilda personer och i de sektorer och regioner som påverkas mest av den gröna omställningen. I Italien påverkas både hög- och lågkvalificerade yrken som är centrala för den gröna omställningen av brister. Samtidigt når utbildningsstödet ofta inte ut till de arbetstagare som sannolikt kommer att påverkas mest av den gröna omställningen. Bristen på grön kompetens i offentlig sektor, särskilt på lokal nivå, håller också tillbaka gröna investeringar. Italien står inför stora regionala skillnader som riskerar att förvärras om de lokala arbetsmarknaderna inte lyckas tillvarata möjligheterna med den gröna omställningen. Att främja grön kompetens, bland annat för hållbar markförvaltning, är dessutom avgörande för att bekämpa klimatförändringarnas effekter, särskilt värre översvämningar och ihållande torka.

[27] Rådets förordning (EU) 2022/1369 och rådets förordning (EU) 2023/706.

(37) Mot bakgrund av kommissionens bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet för 2023, och dess yttrande[28] återspeglas i rekommendation 1 nedan.

(38) Mot bakgrund av de nära kopplingarna mellan ekonomierna i medlemsstaterna i euroområdet och deras kollektiva bidrag till den ekonomiska och monetära unionens funktion rekommenderade rådet att euroområdets medlemsstater vidtar åtgärder, bland annat genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att i) bevara en hållbar skuldsättning och undvika att öka aggregerad efterfrågan 2023, bättre rikta de finanspolitiska åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av höga energipriser och överväga lämpliga sätt att avveckla stödet i takt med att energipristrycket minskar, ii) upprätthålla en hög nivå på offentliga investeringar och främja privata investeringar för att stödja den gröna och den digitala omställningen, iii) stödja en löneutveckling som mildrar den minskade köpkraften och samtidigt begränsar andrahandseffekterna på inflationen, och ytterligare förbättra den aktiva arbetsmarknadspolitiken och motverka kompetensbristen, iv) förbättra företagsklimatet och säkerställa att energistödet till företag blir kostnadseffektivt, tillfälligt, riktat till bärkraftiga företag och att det upprätthåller incitament för den gröna omställningen, och v) bevara den makroekonomiska stabiliteten och övervaka risker samtidigt som arbetet med att fullborda bankunionen fortsätter. För Italien bidrar rekommendationerna 1, 2 och 3 till genomförandet av den första, andra, tredje och fjärde rekommendationen för euroområdet.

(39) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet för 2023 och stabilitetsprogrammet för samma år. Rådets rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 avspeglas i rekommendation 1 nedan. Den politik som avses i rekommendation 1 bidrar till att hantera sårbarheter kopplade till den höga offentliga skuldsättningen och den svaga produktivitetstillväxten. Rekommendation 2 bidrar till att följa rekommendation 1. Den politik som avses i rekommendation 1 bidrar både till att hantera obalanser och till att genomföra rekommendationerna för euroområdet i enlighet med skäl 38.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Italien att 2023 och 2024 vidta följande åtgärder:

1. Avveckla de gällande energistödåtgärderna senast till slutet 2023 och använda de därmed sammanhängande besparingarna för att minska underskottet i de offentliga finanserna. Om nya ökningar av energipriset skulle kräva stödåtgärder, säkerställa att dessa är riktade mot att skydda utsatta hushåll och företag, är skattemässigt hållbara och uppmuntrar till energibesparingar.

   Säkerställa en försiktig finanspolitik, särskilt genom att begränsa den nominella ökningen av nationellt finansierade primära nettoutgifter under 2024 till högst 1,3 %.

   Upprätthålla nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder, särskilt för att främja den gröna och den digitala omställningen.

   För perioden efter 2024 fortsätta att genomföra en finanspolitisk strategi på medellång sikt med gradvis och hållbar konsolidering, i kombination med investeringar och reformer som leder till ökad produktivitet och högre hållbar tillväxt för att bevara en försiktig offentligfinansiell ställning på medellång sikt.

[28] Enligt artiklarna 5.2 och 9.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.

Ytterligare sänka skatterna på arbete och effektivisera skattesystemet genom att anta och på ett korrekt sätt genomföra den lag som möjliggör skattereformen, samtidigt som skattesystemets progressivitet bevaras och rättvisan förbättras, särskilt genom att rationalisera och minska skatteutgifterna, inbegripet moms och miljöskadliga subventioner, och genom att minska skattelagens komplexitet. Anpassa taxeringsvärdena till aktuella marknadsvärden.

2. Säkerställa en effektiv styrning och stärka den administrativa kapaciteten, särskilt på regional nivå, för att möjliggöra ett fortsatt snabbt och stabilt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. Snabbt slutföra REPowerEU-kapitlet i syfte att omgående inleda genomförandet. Fortsätta med ett snabbt genomförande av de sammanhållningspolitiska programmen i komplementaritet och synergi med återhämtnings- och resiliensplanen.

3. Minska beroendet av fossila bränslen. Rationalisera tillståndsförfarandena för att påskynda produktionen av ytterligare förnybar energi och bygga elsammanlänkningar för att kunna utnyttja energin. Öka kapaciteten för inhemsk gasöverföring för att diversifiera energiimporten och stärka försörjningstryggheten. Öka energieffektiviteten i bostads- och företagssektorerna, bland annat genom bättre riktade incitamentssystem som särskilt riktar sig till de mest utsatta hushållen och de byggnader som har sämst energiprestanda. Främja hållbar mobilitet, bland annat genom att avskaffa miljöskadliga subventioner och påskynda utbyggnaden av laddningsstationer. Öka de politiska insatserna i syfte att tillhandahålla och förvärva de färdigheter som krävs för den gröna omställningen.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande